

UČNI NAČRT
PROGRAM WALDORFSKE OSNOVNE ŠOLE:

ANGLEŠČINA

KAZALO

1. OPREDELITEV PREDMETA	3
2. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	4
POSLUŠANJE IN SLUŠNO RAZUMEVANJE	4
GOVORNO SPOROČANJE	5
BRANJE IN BRALNO RAZUMEVANJE	5
PISANJE IN PISNO SPOROČANJE	6
IZGOVORJAVA	6
BESEDIŠČE	7
3. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	8
3.1. PRVO TRILETJE	8
3.1.1. Temeljni standardi znanja	9
3.1.2. Posebna didaktična priporočila in primeri gradiv	10
3.2. DRUGO TRILETJE	11
3.2.1. Temeljni standardi znanja	13
	1

3.2.2 Posebna didaktična priporočila in primeri gradiv	16
3.3. TRETJE TRILETJE	17
3.3.1. Temeljni standardi znanja	19
3.3.2. Posebna didaktična priporočila in primeri gradiv	20
3.3.3. Dodatno priporočeni operativni cilji v 3. tletju	21

1. OPREDELITEV PREDMETA

Angleščina se praviloma poučuje kot prvi tuji jezik od 1. do 9. razreda.

Tuji jeziki učencem odprejo okno v svet in jih povežejo z našo skupno človečnostjo. Skozi vsako ljudsko dušo jezika, ki se skriva v ljudskih pesmih, pravljicah, legendah, basnih, zaobjamejo ves svet in postanejo del svetovne družine. Tako lahko medkulturno komunicirajo in gojijo spoštovanje in strpnost do drugih jezikov in kultur. Prav tako pa s tem poglobijo razumevanje svojega materinega jezika in spoznavajo izrazne možnosti različnih jezikovnih sistemov.

Pouk angleščine prispeva k osebostnemu razvoju učencev in goji njihovo narodno identiteto in lastne kulturne vrednote.

Dva tuja jezika se poučujeta od prvega razreda dalje, in sicer v prvih letih po principu posnemanja. Cilj pouka v nižjih razredih je preko iger, pesmi in recitacij v otroku vzbuditi občutek za jezik in razumevanje le-tega skozi kontekst dogajanja in situacij. S pisnim in slovničnim spoznavanjem jezika začenjamo v četrtem razredu. To je obdobje, ko učenci odkrivajo pravila, zakonitosti in lepoto tujega jezika. Velik poudarek je na spoznavanju značilnosti, kultur in dosežkov dežel, v katerih se govori angleščina, iz geografskega, zgodovinskega, sociološkega in umetnostnega vidika. Še posebej se to učencem približa s konkretnimi in smiselnimi nalogami, kot so dramatizacija besedila, recitacija, peka peciva po izvornih receptih, ljudski plesi in pesmi, praznovanja... kakor tudi obravnava umetniških besedil, priprava projektov, referatov, stiki z naravnimi govorci in drugo.

Pouk tujega jezika ni namenjen samo razvijanju jezikovnih sposobnosti za razumevanje in sporočanje, razumevanje glasoslovnih, oblikoslovnih, skladijskih, besednih in besedilnih ravni, temveč tudi razvijanju srčne kulture in osebnih medkulturnih stikov.

2. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

To poglavje na kratko navaja primere dejavnosti, s katerimi razvijamo sposobnosti poslušanja in slušnega razumevanja, govornega sporočanja, branja in bralnega razumevanja, pisanja in pisnega sporočanja, izgovorjave in besedišča.

Poslušanje in slušno razumevanje

V prvem triletju waldorfske šole poteka pouk angleščine samo govorno (t.i. oral approach), tako da učenci govorno posnemajo to, kar slišijo. Glede na to lahko zatrdimo, da je v waldorfski šoli govorjenje in poslušanje kar najtesneje povezano in se nenehno naravno prepleta. Učitelj tako usmerja pouk, ga vodi, daje navodila, uporablja mimiko, gestikulacijo in dramatiziranje. Besedila, ki jih učenci poslušajo so pripovedne pesmi, pesmice, ki zahtevajo dejanja (action songs), prstne igre, zgodbe, številčne igre in izštevanke, petje, uganke, pravljice, legende, basni, pesmice abecede, tradicionalne ljudske pesmi o letnih časih, praznikih idr. Učitelj vse zgoraj naštetu umetniško obvlada na pamet, saj v nižjih razredih ne bere iz knjig. Pri tem mora biti pozoren, da je njegov govor razumljiv, jasen, neposreden ter da si stvari logično sledijo. Besedila ustrezajo spoznavnim možnostim učencev in njihovi razvojni stopnji. Ključnega pomena je ponavljanje in uporaba vzporednih struktur.

V drugem in tretjem triletju ostaja osnovna metodika poslušanja enaka. Učitelj si še vedno želi kar najpristnejšega, živega odnosa med njim in učenci tako, da snov za poslušanje posreduje iz srca. Naravni govorniki iz različnih angleško govorečih držav so pogosti gostje v tem obdobju in predstavljajo drugi vir slušnih besedil. Učenci se tako srečajo z različicami angleške izgovorjave. Drugi viri poslušanja, kot so avdio in video kasete, zgoščenke in podobni materiali, se pri pouku praviloma ne uporabljajo.

Primeri dejavnosti za razvijanje slušnega razumevanja od prvega do devetega razreda: razlikovanje rime, ritma, nebesedni odziv (telesno sledenje navodilom, pesmicam...), ugibanje, pojmovanje, urejanje, prenos podatkov v druge oblike, odgovori na vprašanja, prav/narobe, da/ne, ugibanje o tematiki poslušanega glede na naslov ali ključne besede, zapisovanje določenih podrobnosti, vaje krake obnove poslušanega, domišljijsko nadaljevanje poslušanega in drugo.

Govorno sporočanje

V prvem triletju so govorne dejavnosti vodene, sprva kot posnemanje (recitiranje, igranje z gibi idr.), kaj kmalu pa učenci zmorejo odgovoriti na preprosta vprašanja o sebi, svoji družini, živalih, vremenu in podobno. Izjemnega pomena je, da učencem že od prvega dne ustvarimo varne, ljubeče pogoje in jim počasi – skozi ponavljanje – ponujamo vse več jezikovnih sredstev. Dejavnosti morajo biti pripravljene tako, da se počutijo nagovorjene, motivirane za sodelovanje. Neprestano jih je potrebno vzpodbujati in jim skozi živo, umetniško besedo prebujati ljubezen do tujega jezika. Primeri dejavnosti za vzpodbujanje sposobnosti govora od prvega do devetega razreda: ponavljanje, opazovanje, poslušanje in sodelovanje, petje in recitiranje lahko spremljamo (z gestami ali telesno dejavnostjo – tako skupinsko kot individualno), dramatizacije, igre vlog, simulacije, dialogi, ugibanja, izmenjava informacij, lutkovne predstave in drugo.

Menjavanje med tujim in maternim jezikom ni primerno. Učitelj se trudi, da se izraža besedno in nebesedno.

Branje in bralno razumevanje

V prvem triletju bralnih sposobnosti praviloma ne razvijamo. Na začetku drugega triletja učenci napišejo prve besede v angleščini in jih tudi preberejo. To morajo biti kratke pesmi, ki so se jih že naučili na pamet. V tem obdobju začno ozaveščati razlike med pisno in govorno

podobo angleščine. V petem razredu začnemo postopoma razvijati tudi to spretnost skozi čim bolj avtentična besedila. Učenci v tem obdobju berejo na glas (na začetku skupinsko in kasneje individualno). Na ta način razvijamo in preverjamo njihovo izgovorjavo ter jo lahko po potrebi korigiramo.

Primeri dejavnosti za razvijanje sposobnosti branja od prvega do devetega razreda: iskanje razlik in podobnosti, besedne uganke, vprašanja in odgovori na prebrano besedilo, različne igre za povezovanje besed, črk, slik (bingo, domino, wordsearch idr.), urejanje po kategorijah, napovedovanje, izmenjava informacij, ugibanje, vprašalniki, spominske igre in drugo.

Pisanje in pisno sporočanje

V prvem triletju učenci praviloma ne zapisujejo. V četrtem razredu zapišejo prve angleške besede pesmi, krajša besedila, verze ipd., s čimer se prične sistematični pouk pismenosti v angleškem jeziku. Napake, ki bodo v začetku prisotne, se bodo tako postopno odpravljale. V drugem in tretjem triletju učence postopoma uvajamo v bolj samostojne, kreativne oblike pisanja. Z razvijanjem sposobnosti pisanja razvijamo tudi besedišče in izgovorjavo ter vpeljujemo učence v oblikoslovno skladijske zakonitosti pisanih besedil.

Primeri dejavnosti za razvijanje sposobnosti pisanja: odgovori na vprašanja, reševanje križank, povezovanje, ugibanje, razvrščanje besed in podatkov v kategorije, pisanje na osnovi podatkov, dopolnjevanje povedi, zgodb, besedil, tvorjenje krajših in daljših besedil ipd.

Izgovorjava

Izgovorjavi se v waldorfski šoli posveča še poseben pomen, saj so govorne dejavnosti zares žive in zabavne, učitelj pa ima odgovornost, da z njimi doseže tudi določen cilj. Takšen cilj je gotovo izgovorjava, zato se s poukom dveh tujih jezikov v waldorfski šoli prične že v

prvem razredu. Odgovor, zakaj je tako, je moč najti v dejstvu, da so govorni organi v času vstopa v šolo še dovolj neoblikovani, fleksibilni in odprti za oblikovanje dobre izgovorjave v tujem jeziku. Otrokom je s tem dano, da lahko doživljajo tuj jezik na podoben način kot materne, da ga torej postopoma usvajajo s posnemanjem. Intonacijo, naglas in ritem gojimo pri vsaki šolski uri znotraj že utečenega ritmičnega dela. Dejavnosti, ki so pri tem delu še posebej koristne, so petje pesmi, recitiranje, dramatizacije del, lomilci jezika (t.i. Tongue-twisters), ritmizirana besedila, umetniška in ljudska besedila iz raznih angleško govorečih držav idr.

Besedišče

Usvajanje besedišča se prične najprej na nezavednem nivoju (skozi prepevanje pesmi, recitiranje, igranje vlog ipd.) in je tesno povezano z gibanjem. Sledi prepoznavanje in poimenovanje stvari, oseb in dejavnosti skozi risanje, ugibanje, iskanje podobnosti/nasprotij, opise, prevode, mimiko, gibanje, slikovne materiale, razne igre idr. Učenci imajo ob koncu devetega razreda bogat besedni zaklad, delno tudi zaradi obravnavanja raznovrstnih umetniških besedil angleških kultur.

3. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja opisujejo učenčevo jezikovno znanje, s katerim pokaže, da obvlada program učenja angleščine kot prvega tujega jezika v vsakem triletju waldorfske osnovne šole.

Učenci pokažejo, da dosegajo minimalne standarde znanja pri vseh štirih spretnostih (slušno razumevanje, govorno sporočanje, bralno razumevanje, pisno sporočanje).

Pri govornem sporočanju učenci sodelujejo v vodenih dejavnostih reproduktivne narave. Besedišče je omejeno na obravnavane teme. Učenci praviloma razumejo učiteljeva osnovna navodila in se nanje odzivajo. Izgovorjava, ritem in intonacija znanih jezikovnih sredstev kažejo na približevanje normi. Pisno sporočanje še ni prisotno. Jezikovno znanje je še zelo omejeno.

3.1. PRVO TRILETJE

Za dosego minimalnih standardov znanja naj bi učenci pokazali naslednja znanja in jezikovne spretnosti:

POSLUŠANJE IN SLUŠNO RAZUMEVANJE	GOVORNO SPOROČANJE
<ul style="list-style-type: none">◆ Učenci sledijo enostavnim navodilom.◆ Učenci pokažejo razumevanje bistva besedil:<ul style="list-style-type: none">– z ustreznim nebesednim odzivom (mimika),– s kratkim besednim odzivom (ključna beseda),– razlikujejo, razvrščajo, dopolnjujejo.	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">◆ poimenujejo,◆ posnemajo skupinsko recitacijo,◆ pojejo,◆ dopolnjujejo dele pripovednega gradiva,◆ ponavljajo in posnemajo.

3.1.1. Temeljni standardi znanja

Učenci:

- se znajo predstaviti in posloviti ter povedati, koliko so stari,
- znajo povedati svojo telefonsko številko in naslov,
- znajo na pamet recitirati, peti, zaigrati pesmi, zgodbe, prstne igrice, s primerno izgovorjavo in intonacijo,
- pravilno razumejo preproste ukaze in jih znajo izvršiti,
- razumejo preprosta vprašanja v zvezi z naslednjim tematskimi sklopi: My family My friends, My pets, Colors, Days, Months, Directions, Animals, Seasons, Weather... in na njih odgovarjajo s kratkim besednim ali nebesednim odzivom,
- znajo šteti do 20,
- znajo zapeti ali recitirati angleško abecedo,
- prepoznajo in poimenujejo glavne barve,
- prepoznajo glavne dele oblačil in dele telesa,
- poimenujejo stvari v razredu (chairs, window...),
- poznajo repertoar pesmi, prstnih iger, izštevanek idr., ki se izvajajo s skupinskim ponavljanjem in posnemanjem,
- posnemajo izgovorjavo, ritem in intonacijo.

Učenci se na nezavednem nivoju preko pesmi, izštevanek, iger, pripovednega gradiva idr. srečajo z naslednjimi slovničnimi strukturami:

- glagol »biti« in »imeti«- to be, to have,
- strukture »this is«, »these are«,
- »yes/no questions«,
- množina samostalnikov,
- osnovne vprašalnice »what, where«,
- Present Simple in Present Continuous,
- osnovni glagoli v pretekliku,

- prihodnji čas,
- osebni in svojilni zaimki.

3.1.2. Posebna didaktična priporočila in primeri gradiv

Glavna metoda poučevanja v prvem triletju je ustna (t.i.oral approach) in se naslanja na posnemanje. Izvaja se skozi naslednje sklope: *Praise and prayer, Finger plays, Counting -out Rhymes and Number Games, Little dialogues, Action Rhymes, Classroom games, Singing Games, Songs, Riddles, Fables, Fairy Tales, Alphabet Songs, Traditional Skipping Rhymes, Seasonal Poems, Stories, Puppetry* in dejavnosti: mrd. petje, recitiranje, gestikuliranje, mimika, poimenovanje, urejanje, dopolnjevanje, napovedovanje, ponavljanje, razlikovanje, spraševanje, izmenjava informacij. Bralno in pisno razumevanje še ni prisotno.

Kognitivno poučevanje slovnice je na tej stopnji povsem neumestno, raznovrstne slovnične strukture se spontano pojavljajo v danih učnih vsebinah in učenci jih usvajajo na nezavedni ravni.

- Primerno gradivo najdemo v knjigah kot so »*Rhythms, Rhymes, Games and Songs for the Lower Schook*«, »*Plays for the Lower and Middle School*«, »*Early One Morning : Folksongs, Rounds, Ballads Shanties, Spirituals and Madrigals*«, (Aids to English Teachers in Rudolf Steiner (Waldorf) Schools), Jaffke (1989). *Waldorf Song Book 1 & 2* (Masters, B.), *A Journey Through Time in Verse and Rhyme* (Thomas, H. (1998)), *A Child's Seasonal Treasury* (Jones, B.), *The Child's Praise of the Seasons* (Lindenberg, A.).
- Pesmi: *Slip one and two, Raise your hands, We'll all clap hands, Head and Shoulders, Knees and Toes, One Finger, One Thumb, Keep Moving, Here we go round Mullberry bush, We'll all clap hands, Ring -a - ring o'roses, All in a wood there grew, Cobbler mend my shoe, This old man, I had a little nut tree, ipd.* (Jaffke, 1989).

3.2. DRUGO TRILETJE

Pri govornem sporočanju je pri samostojni rabi običajno še veliko pomanjkljivosti in napak. Učenci sodelujejo predvsem v vodenih dejavnostih, ki so reproduktivne narave. Nekateri učenci se že dokaj samostojno izražajo in uporabljajo enostavne strategije za premagovanje nerazumevanja. Besedišče je omejeno na obravnavane teme. Receptivno besedišče je bogatejše od produktivnega. Učenci razumejo učiteljeva navodila, posamezne izjave, bistvo krajših slušnih besedil.

Pri pisnem sporočanju zapisujejo misli v obliki povedi in tvorijo krajša funkcionalna besedila po modelih in iztočnicah.

Za doseg minimalnih standardov znanja naj bi učenci pokazali naslednja znanja in jezikovne spretnosti:

POSLUŠANJE IN SLUŠNO RAZUMEVANJE	BRANJE IN BRALNO RAZUMEVANJE
<ul style="list-style-type: none">◆ Učenci sledijo enostavnim navodilom.◆ Pokažejo razumevanje bistva besedil:<ul style="list-style-type: none">– z ustreznim nebesednim (razvrščanje, povezovanje...) ali kratkim besednim odzivom,– odgovorijo na ključna vprašanja (true/false),– odgovorijo na WH-vprašanja s ključnimi besedami.	<p>Učenci razumejo besedila, primerna njihovi stopnji razvoja, ki vsebujejo tematiko in besedišče, obravnavano pri pouku angleščine. Razumevanje pokažejo:</p> <ul style="list-style-type: none">◆ z odzivi na vodene pisne naloge,◆ z odgovori na vprašanja ali trditvami v zvezi s prebranim besedilom,◆ s povezovanjem informacij, razvrščanjem◆ z mimiko in gestikulacijo,◆ z igranjem vlog,◆ z dramatizacijo.

GOVERNO SPOROČANJE	PISANJE IN PISNO SPOROČANJE
<p>Učenc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ poimenujejo, ◆ pojejo, ◆ dramatizirajo, ◆ recitirajo/deklamirajo, ◆ sprašujejo in odgovarjajo, ◆ v vodeni interakciji se ob vidni ali pisni podpori pogovarjajo o znanih (obravnavanih) temah (igranje vlog...). <p>Dopuščamo slovnične pomanjkljivosti, napake pri izgovorjavi in intonaciji. Sporočilni namen mora biti razumljiv.</p>	<p>Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pravilno prepisejo posamezne povedi, pesmice, krajša besedila, idr., ◆ zapišejo posamezne besede, povedi, ◆ dopolnijo krajša besedila, ◆ napišejo kratko voščilnico (npr. za božično–novoletne praznike) glede na predlogo. <p>Dopuščamo posamezne pravopisne in jezikovne napake kakor tudi oblikovne slabosti in okorno izražanje.</p>

3.2.1. Temeljni standardi znanja

Učenci razširijo znanje iz prejšnjega triletja na zavestni nivo (4.razred), na katerem gradijo nadaljnje jezikovno znanje in spretnosti (5. – 6.razred):

- razumejo preprosta navodila, vprašanja, izjave in opozorila, na katera reagirajo neverbalno ali verbalno,
- razumejo kratke zgodbe, rime, izštevanke, pesmi... in jih znajo samostojno predstaviti (v manjših skupinah in individualno),
- znajo izgovoriti glasove, ki jih v maternem jeziku ne poznajo,
- znajo recitirati in zapeti pesmice, ki so vezane na letne čase, živali, praznovanja...,
- razumejo pesmi, preproste uganke in preprosta besedila, ki komaj presegajo njihov besedni zaklad,
- znajo prepisovati krajša besedila in reševati preproste pisne naloge (True/False, information gap fill, dokončanje stavkov, povezovanje delov stavkov v smiselne celote ipd.),
- znajo pisati nareke (iz znanih, dobro obdelanih besedil) in črkovati posamezne besede,
- znajo izdelati preproste plakate s pomočjo učiteljevih navodil,
- pri pogovoru sodelujejo z učiteljem in sošolci glede na temo, ki je primerna njihovi stopnji razvoja in jezikovnim sposobnostim,
- poznajo besedišče, ki je vezano na učne vsebine, in že obdelane teme iz prvega triletja se poglobijo (*My family and my house, My friends, My pets, My class and school, Colors, Days, months, Directions, Animals,, Parts of body, Seasons, Weather*), poznajo tudi osnovno besedišče vezano na »*Food and drinks, Health, Free-time activities, Sports, Every day routines, idr.*
- razlikujejo med zapisom in izgovorom,
- uporabljajo ustrezna jezikovna sredstva za to stopnjo,
- razumejo naravne govorce, če le-ti govorijo dovolj počasi in razločno ter v obsegu znanega besedišča,
- se odzivajo v tujem jeziku primerno situaciji in nalogi (verbalno in neverbalno),

- znajo odgovoriti na vodena vprašanja v zvezi s prebranim ali poslušanim besedilom,
- prepoznavajo podrobnosti v prebranih ali poslušanih besedilih,
- znajo dopolnjevati, povezovati informacije glede na znano besedišče (bralno, slušno, pisno in ustno),
- znajo napisati razglednico, voščilnico glede na predlogo ter ostala funkcionalna besedila s pomočjo iztočnic,
- približujejo se pravilni rabi besednega reda in rabi ločil,
- se približujejo ustrezni izgovorjavi.

Jezikovne sposobnosti	Sporočilni nameni
<p>Učenec</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ razumljivo in pravilno izgovarja, ◆ uporablja osnovna pravopisna pravila (ločila, velike začetnice na začetku povedi in lastnih imen), ◆ izraža svojino s saškim rodilnikom, ◆ pozna ednino in množino samostalnikov, ◆ z glagoli izraža stanja (be), občutke (like), dovršna dejanja in navade, ◆ sposobnosti in zmožnosti v sedanjiku ter dovoljenje (can), ◆ uporablja kazalne zaimke (this/that), ◆ šteje (glavni števniki), ◆ izraža misli v enostavnih trdilnih, nikalnih in vprašalnih povedih, ◆ svojino izraža s saškim rodilnikom in s svojilnimi zaimki v pridevniški rabi, ◆ pravilno uporablja nedoločni člen a/an ◆ pozna oblike osebnih, svojilnih, kazalnih zaimkov ◆ uporablja Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Future Tense ◆ pozna množinske oblike samostalnikov, tudi nekatere posebnosti (goose – geese, child – children, man – men, itd.), ◆ znajo nekaj pomembnih nepravilnih glagolov v vseh treh oblikah, ◆ izražajo svojine s saškim rodilnikom, ◆ uporablja enostavni besedni red, ◆ pozna razširjene oblike pomožnih glagolov, ◆ pozna osnovne predloge, ◆ zna uporabljati modalne glagole (can, itd.). 	<p>Učenec</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pove, da nečesa ne ve, ne razume, ◆ pove, kaj ima rad in česa ne mara, ◆ ponudi pomoč, ◆ prosi za dovoljenje, ◆ prosi za kaj, ◆ predlaga, ◆ povabi koga, ◆ pozdravi, se poslovli, ◆ se zahvali, ◆ čestita, ◆ se opraviči, ◆ ukaže, ◆ prepove.

3.2.2 Posebna didaktična priporočila in primeri gradiv

- Priporočljivo berilo: *Silly Simon* (Materials for Language Teaching), *Blinker - The Story of a Little Dog*, *Hay for my Ox* (Wyatt, I.), *The Ship that turned Over* (Anderson, J.), *Little House in the Woods* (Wilder, L.), *Oliver Twist* (Dickens), *The Dream of King Alfdan - an Old Norse Tale* (Wyatt, I.), *Robin Hood* (Jocelyn, O.), *Kidnaped by Indians* (Spencer, O.), *The Farmer and the Goblin* (Taylor- Weaver, U.) idr.
- Primeri pesmi: *Early One Morning*, *In Dublin's Fair City*, *The Ash Grove*, *Bubbling and Splashing*, *What Shall we do?*, *The Cuckoo*, *The winter has passed*, idr. (Jaffke 1989).
- Navedeni literaturi za učitelja iz prvega triletja je priporočljivo dodati še: *More Plays for the Lower and Middle School*, *Poems and Sayings*, *Tongue-Twisters and Speech Exercises*, *Poems for the Middle and Upper School*, *We Wish you a Merry Christmas - Carols, Hymns, Songs and Rounds - Materials For Language Teaching at Rudolf Steiner (Waldorf) Schools*. (Jaffke, 1989), *Looking Forward* (Heider, M.), *Games Children Play* (Brooking Payne, K.), *An English Mannual* (Herrer, D.), *And Then Take Hands* (Von Heider, W. M.), *Teaching English* (Wilkinson, R.) in druge.
- Besedila, ki jih učenci poslušajo, so učiteljev govor in naravni govorci, ki lahko prosto pripovedujejo ali berejo.

3.3. TRETJE TRILETJE

Učenci že dokaj samostojno uporabljajo angleščino v različnih govornih položajih. Pri vodenih dejavnostih v govornem sporočanju so dokaj zanesljivi, nekateri so že zelo samostojni. Sporočanje delno prilagajajo glede na sogovornika in sporočilni namen. Okornost pri govornem sporočanju je pri nekaterih še prisotna.

Besedišče je vezano na obravnavane teme. Receptivno besedišče je večje od produktivnega. Slovnice strukture iz drugega triletja uporabljajo samostojno in brez večjih napak, jezikovne prvine, ki so jih spoznali v tretjem triletju pa še niso povsem utrjene, zato jih uporaba le-teh na produktivni ravni še omejena.

Učenci razumejo glavne misli v govornih in poslušanih besedilih primerne dolžine in zahtevnosti. Interpretirajo tudi nekatere zunajbesedilne okoliščine.

Učenci samostojno napišejo funkcionalna besedila, ki ustrezajo sporočilnemu namenu. Daljša besedila pišejo s pomočjo iztočnic ali drugih vodenih dejavnosti.

Pri pisnem sporočanju še delajo jezikovne in pravopisne napake.

Učenci vrednotijo svoje dosežke in si prizadevajo izboljšati pomanjkljivosti.

Za doseg minimalnih standardov znanja naj bi učenci pokazali naslednja znanja in jezikovne spretnosti:

Poslušanje in slušno razumevanje	Branje in bralno razumevanje
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Učenci sledijo enostavnim navodilom. ◆ Pokažejo razumevanje bistva besedil: <ul style="list-style-type: none"> – z ustreznim nebesednim (razvrščanje, povezovanje...) ali kratkim besednim odzivom, – odgovorijo na ključna vprašanja (true/false), – odgovorijo na WH-vprašanja, – dopolnijo stavke, – s kratkimi odgovori na vprašanja o besedilu, – prepoznajo razpoloženje govorca/ev. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Učenci berejo krajša funkcionalna besedila (sporočila, zapise, anekdote, šale, stripe, opozorila) in primerna literarna besedila ter poezijo. ◆ Učenci razumejo bistvo neznanih besedil, ki vsebujejo znano tematiko in besedišče. Razumevanje pokažejo z odzivi na vodene naloge, z ustnimi ali pisnimi odgovori o besedilu glede na vprašanja v angleščini, s pripovedovanjem o prebranem v preprostih stavkih v angleščini.
Govorno sporočanje	Pisanje in pisno sporočanje
<p>Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ v krajši vodeni ali delno vodeni interakciji s sogovornikom (učiteljem, naravnim govorcem ali učencem) ob vidni ali pisni podpori govorijo o znanih temah (opis oseb, krajev, lastne izkušnje...), ◆ znajo zapeti in recitirati obravnavane pesmi s primerno izgovorjavo in intonacijo ◆ znajo zaigrati posamezen del dramskega dela in odlomke, ki jih recitirajo, igrajo, pojejo skupinsko. <p>Dopuščamo slovnične pomanjkljivosti, napake pri izgovorjavi in intonaciji. Pri pouku vseskozi težimo k odpravi le-teh.</p>	<p>Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ob vidni ali pisni podpori (modeli, iztočnicami...) napišejo krajše funkcionalno besedilo (sporočilo, dialog, kratko zasebno pismo, voščilnico, razglednico...), ◆ opišejo sebe in druge (videz, konjičke, kaj imajo radi, jim je všeč...), ◆ izdelajo in napišejo plakat na določeno znano, že obravnavano temo v dvojicah, skupinsko ali individualno. <p>Dopuščamo posamezne pravopisne in jezikovne napake, ki bralca ne ovirajo pri razumevanju sporočilnosti besedila.</p>

3.3.1. Temeljni standardi znanja

Učenci

- poznajo nekatere pogoste fraze in idiomatske izraze (predvsem iz prebranih del),
- znajo naštetih nekaj nepravilnih množinskih samostalnikov,
- znajo uporabljati slovarje,
- znajo zaigrati dramaturške scene iz izbranih literarnih del,
- na koncu triletja predstavijo daljše dramsko delo (npr. igra Robin Hood, skrajšano verzijo Romeo and Juliet, idr.),
- znajo recitirati obravnavane pesmi (npr. Beat, Beat Drums (Yeats), I have a dream (M. L. King Jn.),
- poznajo nekatere zgodovinske dogodke v angleško govorečih državah (prazniki, tradicionalni plesi, kulturne posebnosti...),
- znajo zapeti pesmi, ki so se jih učili (npr. črnski spirituali, pesmi z letnimi časi, obravnavanimi temami),
- znajo uporabljati primerno besedišče v zvezi z obravnavanimi temami,
- znajo poiskati določene informacije v zvezi s prebranim besedilom,
- razlikujejo med zapisom in izgovorom,
- sklepajo o besedilu in vsebini le-tega,
- znajo izluščiti glavne misli,
- prepoznajo zveze med deli besedila,
- razumejo naravne govorce, če le-ti govorijo dovolj počasi in razločno ter v obsegu znanega besedišča,
- se odzivajo v tujem jeziku (verbalno in neverbalno),
- razlikujejo glasove, rime, intonacije,
- razumejo vzročna in časovna razmerja v prebranih ali poslušanih besedilih znanega tematskega področja; znajo v njih oblikovati glavne misli in odgovoriti na vodena vprašanja,
- prepoznavajo zunajbesedilne okoliščine v prebranih ali poslušanih besedilih,

- prepoznavajo podrobnosti v prebranih ali poslušanih besedilih,
- znajo dajati informacije, poročati in pripovedovati, se dogovarjati, spraševati,
- znajo dopolnjevati, povezovati informacije (bralno, slušno, pisno in ustno),
- znajo napisati razglednico, voščilnico, vabilo, krajše osebno pismo –pisanje funkcionalnih besedil,
- znajo prepisovati, zapisovati po nareku in samostojno dopolnjevati,
- uporabljajo ustrezni besedni red,
- se približujejo normi ustrezne izgovorjave,
- se navajajo na samostojno učenje (uporaba knjig, slovarjev, branje kratkih zgodb, idr.),
- imajo sposobnost vživljanja v druge (empatija), razumevanja drugih ljudi in kultur.

3.3.2. Posebna didaktična priporočila in primeri gradiv

Besedila, ki jih učenci poslušajo, so učiteljev govor in naravni govorci, ki lahko pripovedujejo ali berejo.

Priporočljivo berilo: *A Christmas Carol* (Dickens), *African Stories*, *Famous Inventors – Four biographies*, *From Slavery to Freedom*, *Mahatma Gandhi – The Man and His Message*, *Man of Everest (Tensing's Autobiography)* Materials For Language Teaching at Rudolf Steiner (Waldorf) Schools, *Martin Luther King* (Schlorret, Brown), *Jane Eyre* (Brontë, C.), *Call of the Wind* (London, J.), *Kenilworth* (Sir Water Scott), *Island of the blue Dolphins* (O'Dell), *Tom Sawyer* (Mark Twain).

3.3.3. DODATNO PRIPOROČENI OPERATIVNI CILJI V 3. TRILETJU

Jezikovne sposobnosti

Učenec

- uporablja poudarke in stavčno intonacijo,
- poimenuje pojme z neštevnimi samostalniki in izraža količino neštevnih samostalnikov,
- samostalnike opisuje s pridevniki v primerniku in presežniku,
- izraža določnost ali posplošenost s členom the ali zero,
- uporablja neosebne glagolske oblike in z njimi izraža prepoved, odsvetovanje, mnenje, želje,
- z glagolskimi časi izraža Present Perfect Simple, Past Continuous, "Will" Future, "Going to" Future,
- izraža pogoje za prihodnost (First Conditional),
- izraža vršilca dejanja in nosilca stanja s trpnikom v sedanjiku,
- izraža časovne odnose v sedanjosti, preteklosti, prihodnosti (časovni odvisniki),
- z naklonskimi glagoli izraža:
 - zmožnost, sposobnost tudi v pretekliku (could, was/were able to) in prihodnjiku (can, be able to),
 - obveznost, dolžnost v pretekliku (had to) in prihodnjiku (will have to),
 - nujnosti v sedanjiku (need to, have to),
 - dovoljenje v pretekliku in prihodnjiku (can/may/be allowed to),
 - nasvete, priporočila v sedanjiku (should),
 - pripravljenosti (will),
 - vljudnost (would),
- prislovi in vezniki izraža čas, kraj, stopnjo,

- povezuje besede, besedne zveze in stavke,
- izraža misli v enostavčnih in večstavčnih povedih, v trdilni, nikalni in vprašalni obliki (priredja, podredja).

Sporočilni nameni

Učenec

- vpraša za pot, smer in to opiše,
- vpraša za navodila; da navodila,
- izrazi svoje mnenje, svetuje,
- izrazi strinjanje, nestrinjanje,
- prosi nekoga, naj nekaj napravi,
- se odzove na opravičilo.